

Trends in the Formation of a Bank's Loan Portfolio: Structural and Dynamic Analysis of JSC "Oschadbank"

Yuliia Nikolchuk¹, Anastasia Yagodzinska²

Abstract. The quality, diversification, and balance of the loan portfolio directly determine the bank's profitability, liquidity, financial stability, and competitiveness. Therefore, effective management of the loan portfolios of systemically important banks in Ukraine is crucial to ensuring financial support for economic recovery. The article aims to study trends in the formation of the loan portfolio of JSC "Oschadbank", conduct a structural and dynamic analysis of its composition, and assess the quality of the loan portfolio to determine the effectiveness of the bank's lending activities under current conditions. The study uses a systematic approach to assessing the bank's lending activities and the formation of its loan portfolio, methods of analysis and synthesis, structural and dynamic analysis, comparison, and economic and statistical methods. Authors analyzed the volume and structure of the loan portfolio by categories of borrowers, lending terms, currencies, and economic sectors, as well as indicators of the quality and profitability of loan operations. The study is based on data from financial statements and annual reports of JSC "Oschadbank", materials from the National Bank of Ukraine, and the results of scientific research. The results of the study show that the loan portfolio of JSC "Oschadbank" is characterized by steady growth in lending volumes, a sufficient level of diversification, a strengthening of the investment component, and a gradual improvement in asset quality. In particular, during the period under study, the bank ensured balanced management of the loan portfolio, combining growth in lending volumes with risk control and asset quality improvement. This indicates a sufficient level of efficiency in the bank's credit policy and its adaptation to macroeconomic instability. The approach proposed in the article for the structural and dynamic analysis of the loan portfolio of JSC "Oschadbank" can be applied by other banks and credit institutions to assess credit risk concentration, identify promising lending segments, and control the risk-profitability ratio.

Keywords: loan portfolio, bank lending, loan portfolio quality, non-performing loans, credit risk, profitability, JSC "Oschadbank".

Received: 12 June 2026 | **Revised:** 13 July 2026 | **Accepted:** 27 July 2026 | **Published:** 30 September 2026

Suggested Citation

Nicolchuk, Y., & Yagodzinska, A. (2026). Trends in the Formation of a Bank's Loan Portfolio: Structural and Dynamic Analysis of JSC "Oschadbank". *Oblik i finansi*, 3(113), 175-185. [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2026-3\(113\)-175-185](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2026-3(113)-175-185)

This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License (<http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited and the use is non-commercial.

© The Author(s) 2026

¹ Yuliia Nikolchuk, Khmelnytskyi Trade and Economic Academy, Ukraine.

ORCID 0000-0001-7466-2558

E-mail: Y.Nicolchuk@xktei.km.ua (*Corresponding author*)

² Anastasia Yagodzinska, Khmelnytskyi Trade and Economic Academy, Ukraine.

ORCID 0009-0003-2031-6803

Тенденції формування кредитного портфеля банку: структурно-динамічний аналіз АТ «Ощадбанк»

Юлія Нікольчук¹, Анастасія Ягодзінська¹

¹ Хмельницька торговельно-економічна академія, Україна

Анотація. Якість, диверсифікація та збалансованість кредитного портфеля безпосередньо визначають прибутковість, ліквідність, фінансову стійкість і конкурентоспроможність банку. Відтак ефективне управління кредитним портфелем системно важливих банків України є вкрай важливим для забезпечення фінансової підтримки відновлення економіки. Метою статті є вивчення тенденцій формування кредитного портфеля АТ «Ощадбанк», проведення його структурно-динамічного аналізу та оцінка якості кредитного портфеля для визначення ефективності кредитної діяльності банку в умовах сьогодення. В дослідженні використано системний підхід до оцінки кредитної діяльності банку та формування його кредитного портфеля, методи аналізу та синтезу, структурно-динамічний аналіз, порівняння та економіко-статистичні методи. Проаналізовано обсяги та структуру кредитного портфеля за категоріями позичальників, строками кредитування, валютами та секторами економіки, а також показники якості й прибутковості кредитних операцій. Інформаційну базу становили дані фінансової звітності та річних звітів АТ «Ощадбанк», матеріали Національного банку України та результати наукових досліджень. Результати дослідження свідчать, що кредитний портфель АТ «Ощадбанк» характеризується стійким зростанням обсягів кредитування, достатнім рівнем диверсифікації, посиленням інвестиційної складової та поступовим покращенням якості активів. Зокрема протягом досліджуваного періоду банк забезпечував збалансоване управління кредитним портфелем, поєднуючи зростання обсягів кредитування з контролем ризиків і підвищенням якості активів. Це свідчить про достатній рівень ефективності кредитної політики банку та її адаптацію до умов макроекономічної нестабільності. Запропонований у статті підхід до структурно-динамічного аналізу кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» може бути застосований іншими банками та кредитними установами для оцінювання концентрації кредитних ризиків, визначення перспективних сегментів кредитування та контролю співвідношення між дохідністю і ризиковістю.

Ключові слова: кредитний портфель, кредитна діяльність, якість кредитного портфеля, непрацюючі кредити, кредитний ризик, прибутковість, АТ «Ощадбанк».

Постановка проблеми. Кредитні операції є одним із пріоритетних напрямів діяльності банківських установ та основним джерелом формування їх доходів. Саме кредитний портфель визначає рівень прибутковості банку, впливає на його ліквідність, фінансову стійкість та конкурентоспроможність на ринку банківських послуг. Водночас ефективність кредитної діяльності значною мірою залежить від якості сформованого кредитного портфеля, рівня його диверсифікації, збалансованості за строками, категоріями позичальників і галузями економіки, а також від здатності банку своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища та мінімізувати кредитні ризики.

В українських реаліях повномасштабна війна, макроекономічна нестабільність, інфляційні процеси, зниження платоспроможності окремих категорій позичальників і високий рівень невизначеності суттєво впливають на якість кредитних активів та вимагають від банківських установ удосконалення механізмів управління кредитними ризиками. Відтак особливого значення набуває забезпечення оптимального співвідношення між дохідністю кредитних операцій та рівнем прийнятного ризику.

Важливим чинником стабільного розвитку банківського сектору є підтримання належної якості кредитного портфеля, своєчасне виявлення

проблемної заборгованості та впровадження ефективних механізмів її врегулювання. Висока частка непрацюючих кредитів негативно впливає на фінансові результати банків, знижує їх інвестиційний потенціал та обмежує можливості подальшого кредитування економіки. Тому оцінка якості кредитного портфеля та визначення тенденцій його розвитку є важливою передумовою забезпечення фінансової стійкості банківських установ.

Науковий і практичний інтерес становить дослідження діяльності системно важливих банків України, які відіграють ключову роль у забезпеченні безперервності фінансової системи та реалізації державної економічної політики. Одним із таких банків є АТ «Ощадбанк», який активно бере участь у фінансуванні реального сектору економіки, реалізації державних програм підтримки бізнесу та населення, а також здійснює заходи щодо підвищення якості кредитного портфеля та зниження рівня проблемної заборгованості.

Комплексне дослідження тенденцій формування кредитного портфеля АТ «Ощадбанк», його структурно-динамічний аналіз та оцінка якості кредитних активів, які будуть проведені у цій статті, дозволять визначити ефективність кредитної політики банку в умовах сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика банківського кредитування та управління кредитним портфелем є предметом багатьох наукових досліджень, зокрема в контексті воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України. Більшість дослідників зосереджуються на ролі кредитних ресурсів у забезпеченні фінансової стійкості підприємств і стабільності банківської системи. Зокрема С.В. Андрос зазначає, що банківське кредитування є ключовим інструментом підтримки фінансової стійкості підприємств в умовах повоєнного відновлення економіки, а також важливим чинником інвестиційної активності в реальному секторі [1]. На думку О. Дзюблюка, в умовах воєнного стану активізація кредитування реального сектору економіки стримується підвищеними ризиками, макрофінансовою нестабільністю та проблемами ресурсного забезпечення банків [2].

Теоретичні засади формування та управління кредитним портфелем вивчають Ю.П. Макаренко та Д.О. Самойлова, які підкреслюють, що якість кредитного портфеля безпосередньо впливає на фінансову стійкість банку, його прибутковість та рівень кредитного ризику [4]. Дослідники вказують на необхідність диверсифікації портфеля та ефективного управління ризиками.

На рівні банківського сектору значна увага також приділяється впливу кредитної діяльності на фінансову стабільність. Як вважає О. Сидорович, банківське кредитування є не лише джерелом доходів банків, але й важливим елементом забезпечення економічної безпеки держави, особливо в умовах кризових явищ [7]. Досліджуючи проблеми якості кредитного портфеля українських банків під час війни, І. Шалигіна виявила, що основними викликами є зростання частки непрацюючих кредитів, необхідність посилення резервування та впровадження ефективних механізмів мінімізації кредитних ризиків [8].

Значний внесок у розвиток теоретичних і методичних засад управління кредитним ризиком та кредитним портфелем здійснили також зарубіжні науковці. М. Найлі та Й. Лахрічі (*M. Naili & Y. Lahrichi*) дослідили чинники формування кредитного ризику банків і довели, що рівень непрацюючих кредитів визначається як макроекономічними умовами, так і особливостями кредитної політики окремих банків [9; 10]. Провівши систематичний огляд, П. Кедія та Л. Мішра (*P. Kedia & L. Mishra*) визначили актуальні напрями досліджень у сфері управління кредитним ризиком. Дослідники вказують на необхідність комплексної оцінки якості кредитного портфеля та застосування сучасних аналітичних інструментів для мінімізації ризиків [11]. А. Амато, Дж. Р. Остеррідер та М.Р. Мачадо (*A. Amato, J.R. Osterrieder & M.R. Machado*) розглядають використання інструментів штучного інтелекту й систем раннього попередження для моніторингу кредитного портфеля,

як один із перспективних напрямів підвищення ефективності управління кредитними ризиками [12].

Отже, як свідчить аналіз наукових публікацій, дослідники поєднують теоретичні підходи до формування кредитної політики банків із практичними аспектами її реалізації. Водночас потребують подальшого наукового обґрунтування тенденції формування кредитних портфелів системно важливих банків України в умовах воєнного стану, структурні зміни кредитних вкладень за категоріями позичальників, строками, галузями економіки та валютною структурою. Також недостатньо висвітленими є питання комплексної оцінки якості кредитного портфеля з урахуванням динаміки непрацюючих кредитів, результативності управління проблемною заборгованістю та впливу кредитної діяльності на фінансові результати банків.

Метою статті є вивчення тенденцій формування кредитного портфеля АТ «Ощадбанк», проведення його структурно-динамічного аналізу та оцінка якості кредитного портфеля для визначення ефективності кредитної діяльності банку в умовах сьогодення.

Методологія дослідження. В цьому дослідженні автори використали системний підхід до оцінки кредитної діяльності банківських установ та формування кредитного портфеля. У процесі дослідження застосовувалися наступні методи: аналіз та синтез – для узагальнення теоретичних підходів до формування кредитного портфеля банку та визначення основних тенденцій його розвитку; структурно-динамічний аналіз – для дослідження змін обсягів і структури кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за категоріями позичальників, строками кредитування, валютною структурою та секторами економіки; метод порівняння – для оцінки динаміки показників кредитної діяльності банку за досліджуваний період. Під час розрахунку темпів приросту, питомої ваги окремих складових кредитного портфеля, показників його якості та прибутковості застосовано економіко-статистичні методи. Для візуалізації результатів дослідження використано табличний і графічний методи.

Дані для дослідження отримано із офіційної фінансової звітності АТ «Ощадбанк» за 2023–2025 рр., річних звітів банку, статистичних та аналітичних матеріалів Національного банку України. Для актуалізації наукової дискусії також використано чинні нормативно-правові акти та результати попередніх наукових досліджень.

Дослідження проводилося поетапно:

Етап 1: огляд результатів попередніх наукових робіт і формування теоретичної основи (гіпотези) дослідження.

Етап 2: збір та систематизація статистичних і фінансових даних щодо кредитної діяльності АТ «Ощадбанк» за 2023–2025 рр.

Етап 3: структурно-динамічний аналіз кредитного портфеля, оцінка його якості, рівня диверсифікації та ефективності кредитної діяльності банку.

Етап 4: узагальнення результатів дослідження, визначення основних тенденцій розвитку кредитного портфеля та формулювання відповідних висновків.

Виклад основного матеріалу. Кредитний портфель посідає провідне місце у структурі активів банківської установи та виступає одним із найважливіших чинників формування її фінансових результатів. Кредитні операції забезпечують основну частину процентних доходів банку, визначаючи рівень його прибутковості та ефективності діяльності. Водночас склад, структура та якість кредитного портфеля суттєво впливають на рівень кредитного ризику, ліквідність і фінансову стійкість банківської установи.

В умовах сучасних викликів, зумовлених воєнним станом, макроекономічною нестабільністю та зростанням ризиків у банківському секторі, важливе значення має ефективне управління кредитним портфелем. Забезпечення оптимального співвідношення між дохідністю та ризиковістю кредитних операцій є необхідною передумовою стабільного функціонування банку та підтримання його конкурентних позицій на фінансовому ринку. Практика свідчить, що розширення кредитування реального сектору економіки позитивно позначається на фінансових результатах банківських установ. Наприклад, у 2025 році АТ «Ощадбанк» отримав чистий прибуток у розмірі 16,1 млрд грн, що значною мірою було забезпечено зростанням обсягів кредитних операцій [5].

Дослідження динаміки та структури кредитного портфеля дає можливість оцінити результативність

кредитної політики банку, визначити пріоритетні напрями кредитування та виявити чинники, що впливають на рівень прибутковості й фінансової стійкості банківської установи.

Упродовж 2023-2025 рр. кредитний портфель АТ «Ощадбанк» характеризувався стійкою позитивною динамікою. Загальний приріст обсягу кредитних вкладень за досліджуваний період перевищив 40%, що свідчить про активізацію кредитної діяльності банку та посилення його ролі у фінансуванні економіки.

Основними факторами, які сприяли розширенню кредитного портфеля АТ «Ощадбанк», стали:

- активне фінансування підприємств реального сектору економіки;
- участь банку у реалізації державних програм підтримки, зокрема «Доступні кредити 5–7–9%» та «Оселя»;
- поступове відновлення ділової активності суб'єктів господарювання;
- зростання попиту населення на іпотечні та споживчі кредитні продукти [6].

Як свідчить банківська практика, структура кредитного портфеля значно залежить від особливостей клієнтської бази, які визначають рівень ризиковості та дохідності кредитних операцій. Аналіз розподілу кредитних ресурсів за категоріями позичальників (табл. 1) дає змогу оцінити рівень концентрації портфеля та виявити його орієнтацію на окремі сегменти економіки.

Таблиця 1. Структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за категоріями позичальників (2023-2025 рр., тис. грн)

№ з/п	Показники	2023	2024	2025	Темп приросту, 2025/2023, %
1	Кредити, надані юридичним особам	66 900,7	84 417,5	97 255,9	45,4
2	Кредити органам державної влади та органам місцевого самоврядування	6 859,2	5 106,8	3 576,4	-47,9
4	Кредити, надані фізичним особам	8 713,2	10 573,5	13 913,9	59,7
5	Інші кредити	6 635,9	10 984,7	13 450,3	102,7

Джерело: розраховано авторами на основі [5].

Отримані результати узгоджуються з висновками С.В. Андрос [1], яка зазначає, що в сучасних умовах українські банки дедалі активніше спрямовують кредитні ресурси на фінансування реального сектору економіки, оскільки саме корпоративне кредитування є важливим чинником підтримки економічної активності та післявоєнного відновлення. Водночас зростання обсягів роздрібного кредитування в АТ «Ощадбанк» відповідає загальній тенденції поступового відновлення попиту населення на банківські кредитні продукти.

Аналіз структури кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за категоріями позичальників у 2023-2025 рр. засвідчив домінування корпоративного сегмента, який традиційно залишається основним напрямом кредитної діяльності банку. Обсяг

кредитів, наданих юридичним особам, зріс із 66 900,7 млн грн у 2023 р. до 97 255,9 млн грн у 2025 р., що забезпечило приріст на 30 355,2 млн грн, або 45,4%. Така динаміка свідчить про посилення ролі банку у фінансуванні суб'єктів господарювання та розширення його співпраці з корпоративним сектором економіки. Важливим фактором зростання стало активне залучення АТ «Ощадбанк» до реалізації державних програм підтримки підприємництва, зокрема програми «Доступні кредити 5–7–9%», за обсягами фінансування якої банк посідає провідні позиції [6].

Позитивна динаміка спостерігалася також у сегменті роздрібного кредитування. Обсяг кредитів, наданих фізичним особам, збільшився з 8 713,2 млн грн до 13 913,9 млн грн, а темп приросту становив

59,7%. Це свідчить про зростання попиту населення на банківські кредитні продукти, активізацію споживчого кредитування та подальший розвиток іпотечних програм.

Водночас упродовж досліджуваного періоду спостерігалось скорочення обсягів кредитування органів державної влади та місцевого самоврядування. Відповідний показник зменшився на 3 282,8 млн грн, або на 47,9%, що може бути наслідком зміни пріоритетів державного фінансування та зниження потреби бюджетного сектору в банківських ресурсах.

Найвищі темпи приросту були характерні для категорії «інші кредити», обсяг яких зріс більш ніж удвічі та досяг у 2025 р. 13 450,3 млн грн. Це вказує на розширення спектра кредитних продуктів та посилення

диверсифікації активних операцій банку. Загалом структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» характеризується орієнтацією на корпоративний сектор при одночасному зміцненні позицій у сегменті роздрібного кредитування та поступовому зменшенні частки державного сегмента [3].

Важливим напрямом оцінки кредитної діяльності банку є дослідження валютної структури кредитного портфеля, оскільки співвідношення кредитів у національній та іноземній валютах безпосередньо впливає на рівень валютного ризику та фінансову стійкість банківської установи. Аналіз кредитних вкладень у розрізі валют дає можливість оцінити ступінь залежності банку від коливань валютного курсу, а також визначити ефективність політики управління валютними активами.

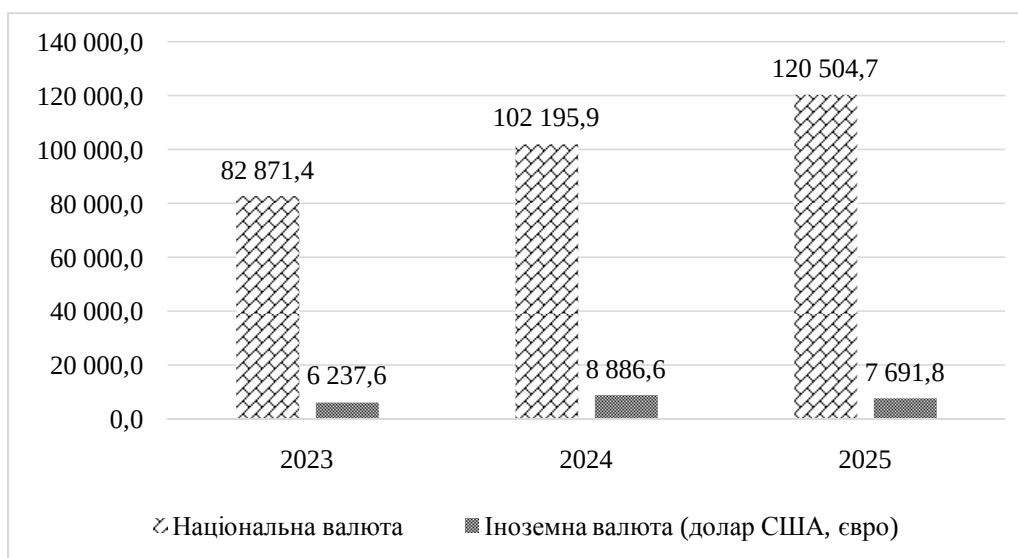

Рис. 1. Структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за видами валют (2023-2025 рр., млн. грн.)

Джерело: побудовано авторами на основі [5].

Як свідчать дані рис. 1, упродовж 2023-2025 рр. кредитний портфель АТ «Ощадбанк» формувався переважно за рахунок кредитів, наданих у національній валюті. Частка гривневих позик перевищувала 90% загального обсягу кредитних вкладень, що свідчить про домінування гривневого кредитування в діяльності банку та його орієнтацію на мінімізацію валютних ризиків. Значна концентрація кредитів у національній валюті зумовлена активним фінансуванням внутрішнього ринку, підтримкою населення та суб'єктів господарювання, діяльність яких переважно пов'язана з національною економікою. Такий підхід сприяє підвищенню фінансової стійкості банку та зниженню ризиків, пов'язаних із коливаннями валютних курсів.

Частка кредитів в іноземній валюті залишалася незначною та була зосереджена переважно у сегменті великого корпоративного бізнесу. Такі кредити, як правило, пов'язані з реалізацією інвестиційних проєктів або реструктуризацією заборгованості попередніх періодів підприємств, що отримують валютну виручку. Невисокий рівень валютного

кредитування свідчить про виважену політику АТ «Ощадбанк» щодо управління валютними ризиками та прагнення забезпечити стабільність кредитних операцій в умовах нестабільного економічного середовища [5].

Таким чином, валютна структура кредитного портфеля банку характеризується високим рівнем домінування національної валюти та обмеженим використанням іноземної валюти, що відповідає нинішнім тенденціям розвитку банківського сектору України.

Аналіз структури кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за строками надання кредитних коштів у 2023-2025 рр. свідчить про поступову переорієнтацію кредитної політики банку на збільшення обсягів середньо- та довгострокового фінансування. При цьому важливе місце у структурі кредитних вкладень продовжували займати короткострокові кредити, які забезпечували поточні потреби підприємств у оборотному капіталі, насамперед у галузях сільського господарства та торгівлі.

Поряд із цим банк активізував інвестиційне кредитування, що проявилось у зростанні обсягів кредитів із тривалими строками погашення, спрямованих на модернізацію виробництва, оновлення основних засобів та реалізацію масштабних інвестиційних проєктів. Значну роль у

розвитку цього сегмента відіграла участь банку в державних програмах підтримки підприємництва, зокрема програмі «Доступні кредити 5–7–9%» [6]. В таблиці 2 наведено структуру кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за строками надання кредитів.

Таблиця 2. Структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за термінами надання кредитних коштів (2023-2025 рр., млн. грн.)

№ з/п	Показники	2023	2024	2025	Темп приросту, 2025/2023, %
1	Короткострокові кредити (до 1 року)	49 010,0	49 987,1	32 049,1	-34,6
2	Середньострокові кредити (1-5 років)	31 188,2	44 433,0	70 508,1	126,1
4	Довгострокові кредити (більше 5 років)	8 910,9	16 662,4	25 639,3	187,7
5	Кредитний портфель в цілому	89 109,0	111 082,5	128 196,5	43,9

Джерело: розраховано авторами на основі [5].

Виявлена тенденція до зростання середньо- та довгострокового кредитування узгоджується з результатами дослідження О. Дзюблюка [2], який наголошує, що активізація інвестиційного кредитування в умовах воєнного стану значною мірою забезпечується державними програмами підтримки бізнесу та поступовою адаптацією банків до підвищених ризиків. На відміну від багатьох банків, які зберігають переважно короткострокову орієнтацію кредитних вкладень, АТ «Ощадбанк» демонструє поступове збільшення частки кредитів із тривалими строками погашення, що свідчить про посилення його інвестиційної функції.

Як свідчать дані табл. 2, упродовж досліджуваного періоду спостерігалася тенденція до зменшення частки короткострокового кредитування, що свідчить про поступову переорієнтацію кредитної політики банку на більш тривалі кредитні продукти. Водночас короткострокові позики продовжували відігравати важливу роль у забезпеченні поточних фінансових потреб суб'єктів господарювання, насамперед у сфері сільського господарства та торгівлі, де потреба в оборотному капіталі залишається традиційно високою.

Найбільш динамічний розвиток упродовж 2023-2025 рр. продемонстрували середньострокові та довгострокові кредити. Так, обсяг кредитів строком від 1 до 5 років зріс більш ніж удвічі – на 39 319,9 млн грн, або на 126,1%, досягнувши у 2025 р. 70 508,1 млн грн. Зазначена тенденція свідчить про активізацію інвестиційного кредитування, фінансування придбання основних засобів та реалізацію програм підтримки підприємництва.

Ще вищі темпи зростання були характерні для довгострокових кредитів строком понад 5 років. Їх обсяг збільшився на 16 728,4 млн грн, або на 187,7%, та у 2025 р. становив 25 639,3 млн грн. Зростання

цього сегмента значною мірою зумовлене розвитком іпотечного кредитування населення, зокрема в межах державної програми «Оселя», а також фінансуванням масштабних інвестиційних проєктів корпоративних клієнтів.

Отже, структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за строками надання кредитів свідчить про посилення інвестиційної складової кредитної діяльності та поступовий перехід до більш стійкої, довгостроково орієнтованої моделі кредитування.

Важливим аспектом оцінки ефективності кредитної діяльності банку є аналіз галузевої структури кредитного портфеля, оскільки саме вона відображає пріоритети фінансування окремих секторів економіки та характеризує рівень диверсифікації кредитних вкладень. Дослідження розподілу кредитних ресурсів за видами економічної діяльності дає змогу визначити ключові напрями кредитної підтримки, оцінити рівень концентрації ризиків у окремих галузях та простежити зміни у кредитній політиці банку в умовах трансформації економічного середовища.

Результати аналізу структури кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за секторами економіки у 2023-2025 рр. (табл. 3) свідчать про достатньо високий рівень диверсифікації кредитних вкладень та орієнтацію банку на фінансування стратегічно важливих галузей національної економіки.

Аналізуючи дані табл. 3, можна відзначити, що найбільшу частку кредитного портфеля традиційно становили кредити фізичним особам. Їх обсяг зріс з 19 523,1 млн грн у 2023 р. до 31 247,5 млн грн у 2025 р., що забезпечило приріст на 11 724,4 млн грн, або 60,1%. Така динаміка свідчить про активний розвиток роздрібного кредитування, зокрема іпотечного, споживчого та автокредитування.

Таблиця 3. Структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за секторами економіки (2023-2025 рр., тис. грн.)

№ з/п	Показники	2023	2024	2025	Темп приросту, 2025/2023, %
1	Фізичні особи	19 523,1	25 659,9	31 247,5	60,1
2	Енергетика	20 363,2	19 670,1	20 994,3	3,1
3	Сільське господарство	16 048,3	19 221,6	20 134,3	25,5
4	Нафтогазова та хімічна промисловість	12 109,6	12 305,1	18 070,7	49,2
5	Торгівля	10 477,8	13 077,1	14 563,1	39,0
6	Машинобудування	398,2	4 139,7	9 039,8	2 170,2
7	Будівництво та нерухомість	9 731,2	10 140,4	4 381,5	-55,0
8	Інші галузі	457,6	6 868,6	9 765,3	2 034,0
9	Кредитний портфель в цілому	89 109,0	111 082,5	128 196,5	43,9

Джерело: розраховано авторами на основі [5].

Значні обсяги кредитних ресурсів також спрямовувалися до енергетичного сектору, який залишався одним із пріоритетних напрямів фінансування банку. Попри відносно невисокі темпи зростання (3,1%), обсяг кредитів у 2025 р. досяг 20 994,3 млн грн, що підтверджує стабільну підтримку галузі та реалізацію довгострокових інфраструктурних проєктів. Вагоме місце в структурі портфеля займало також сільське господарство, де кредитування зросло на 25,5% і досягло 20 134,3 млн грн, що зумовлено потребами аграрних підприємств у фінансуванні виробничої діяльності та модернізації матеріально-технічної бази [5].

Суттєве зростання спостерігалось у кредитуванні нафтогазової та хімічної промисловості – обсяг збільшився на 5 961,1 млн грн, або 49,2%. Позитивна динаміка також характерна для сфери торгівлі, де кредитні вкладення зросли на 39,0% у зв'язку з відновленням ділової активності та розширенням внутрішнього ринку. Найвищі темпи приросту зафіксовано у машинобудуванні: обсяг кредитів збільшився більш ніж у 22 рази і досяг 9 039,8 млн грн у 2025 р., що свідчить про активізацію інвестиційних процесів у виробничому секторі.

Натомість у будівництві та операціях з нерухомістю спостерігалось суттєве скорочення кредитного портфеля – на 55,0%, що може бути пов'язано зі зниженням інвестиційної активності та зростанням ризиковості галузі. Зростання кредитування за категорією «інші галузі» свідчить про прагнення банку до диверсифікації напрямів фінансування та зменшення концентраційних ризиків.

Отже, аналіз кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за 2023-2025 рр. дозволяє зробити висновок про активне розширення кредитної діяльності та поступову трансформацію його структури відповідно до потреб економіки. У досліджуваному періоді спостерігалось зростання загального обсягу кредитного портфеля, посилення

ролі середньо- та довгострокового кредитування, а також збільшення частки інвестиційно спрямованих позик. Банк зосереджував увагу на фінансуванні стратегічних галузей, зокрема енергетики, агропромислового комплексу, промисловості та роздрібного сегмента, що сприяло диверсифікації портфеля та зниженню кредитних ризиків.

Невід'ємною складовою аналізу ефективності діяльності банківської установи є оцінка якості кредитного портфеля, оскільки кредитні операції формують основну частину активів банку та безпосередньо впливають на рівень його прибутковості, ліквідності й фінансової стійкості. Одним із ключових показників, що характеризує роль кредитних вкладень у діяльності банку, є питома вага кредитів у загальному обсязі активів.

Оптимальна питома вага кредитного портфеля в активах банку не є фіксованою величиною, оскільки вона залежить від бізнес-моделі банку (універсальний, роздрібний, корпоративний), ринкової кон'юнктури та рівня ризику, який готова прийняти фінансова установа. У науковій літературі вважається, що оптимальне значення цього показника може перебувати в межах 55-80%.

Значна частка кредитного портфеля в структурі активів свідчить про активну кредитну політику банку та високий рівень залучення ресурсів у процес фінансування реального сектору економіки. Водночас надмірна концентрація активів у кредитних операціях може супроводжуватися підвищенням кредитного ризику, особливо в умовах економічної нестабільності та погіршення платоспроможності позичальників [1].

Низьке значення показника (менше 40-50%) може свідчити про консервативну модель управління активами, орієнтовану на інвестування в безризикові або низькоризикові інструменти (зокрема, державні цінні папери), або про недостатній розвиток кредитного напрямку діяльності банку.

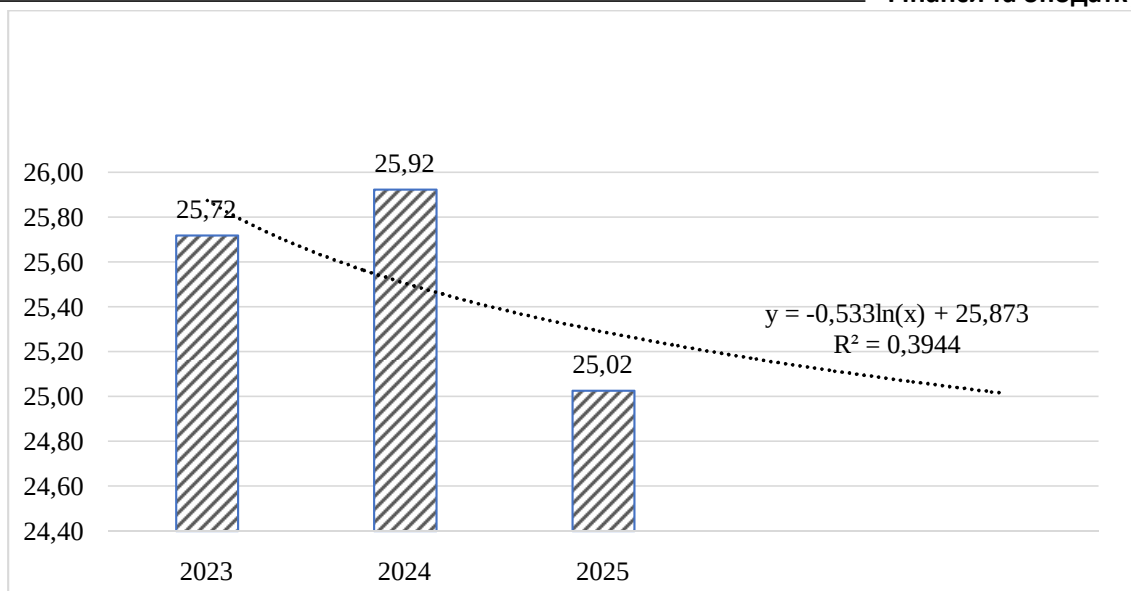

Рис. 2. Питома вага кредитів у загальних активах банку АТ «Ощадбанк» (2023-2025 рр., %)

Джерело: побудовано авторами на основі [5].

Наведена на рис. 2 діаграма показує, що у 2023 р. значення показника становило 25,72%, а у 2024 р. спостерігалось його незначне зростання до 25,92%. Це свідчить про певну активізацію кредитної діяльності банку та посилення ролі кредитних операцій у структурі активів. Однак у 2025 р. частка кредитного портфеля знизилася до 25,02%, що може бути зумовлено як зростанням інших активів, так і більш консервативною кредитною політикою в умовах підвищених ризиків. Загалом показник залишався відносно стабільним, що підтверджує поміркований характер кредитної політики банку.

Трендова лінія відображає загальну тенденцію до поступового зниження питомої ваги кредитів у структурі активів. Негативний нахил рівняння тренду свідчить про уповільнення концентрації активів у кредитних операціях та орієнтацію банку на диверсифікацію доходів. Значення коефіцієнта детермінації ($R^2 = 0,3944$) вказує на помірний вплив часового фактора, що означає наявність інших суттєвих внутрішніх і зовнішніх чинників динаміки показника.

В підсумку результати нашого аналізу свідчать про підтримання АТ «Ощадбанк» стабільного рівня кредитної активності при одночасному дотриманні збалансованої політики управління ризиками.

Оцінка якості кредитного портфеля також включає аналіз частки непрацюючих кредитів (NPL), структури проблемної заборгованості, достатності резервів та ефективності управління кредитними ризиками. Показник NPL є ключовим індикатором якості портфеля, що характеризує рівень кредитного ризику та платоспроможність позичальників [8, с. 186]. Непрацюючі кредити впливають на менталітет банків з точки зору тенденції витрачання їхніх коштів на розподіл та розширення кредитування. В масштабах банківської системи країни непрацюючі кредити уповільнюють економічне зростання [13].

Для банківського сектору України проблема високої частки проблемних кредитів залишається одним із основних факторів ризику фінансової стійкості, особливо в умовах кризових явищ і воєнних викликів. У цьому контексті АТ «Ощадбанк» приділяє значну увагу роботі з проблемною заборгованістю, реструктуризації кредитів і вдосконаленню оцінки кредитоспроможності позичальників.

Більшість NPL сформувалася внаслідок повномасштабного вторгнення, однак значна частина позичальників має потенціал відновлення платоспроможності, що створює передумови для поступового повернення заборгованості. Позитивною тенденцією є зростання частки працюючих кредитів та активізація кредитування фінансово стійких клієнтів, зокрема через участь банку в державних програмах підтримки економіки.

Завдяки заходам з врегулювання проблемної заборгованості у 2025 р. банк скоротив обсяг непрацюючих активів на 24,5 млрд грн. Важливим напрямом стало вдосконалення управління стягнутими активами, зокрема реалізація непрофільних об'єктів і використання механізмів фінансового лізингу [5].

Крім того, оновлено підходи до реструктуризації проблемних кредитів фізичних осіб, удосконалено процедури роботи з боржниками в межах законодавства про банкрутство та впроваджено інструменти часткового списання заборгованості. Практична реалізація цих заходів розпочата наприкінці 2025 р. із залученням аутсорсингових компаній.

Результати нашого дослідження підтверджують висновки І. Шалигіної [8], яка зазначає, що одним із ключових викликів для українських банків у період воєнного стану залишається високий рівень непрацюючих кредитів та необхідність удосконалення механізмів управління кредитним

ризиком. Разом із тим проведений аналіз засвідчив, що АТ «Ощадбанк» демонструє позитивну динаміку скорочення проблемної заборгованості та впроваджує ефективні заходи з реструктуризації кредитів і управління непрацюючими активами, що загалом відповідає сучасним тенденціям розвитку банківського сектору України.

Рациональна структура кредитного портфеля є важливою умовою стабільної прибутковості банку. Аналіз показників дохідності кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» свідчить про достатньо високий рівень ефективності кредитної діяльності у досліджуваному періоді (табл. 4).

Таблиця 4. Показники прибутковості кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» (2023-2025 рр., %)

№ з/п	Показник	2023	2024	2025
1	Коефіцієнт дохідності кредитного портфеля	0,06	0,09	0,12
2	Коефіцієнт співвідношення відсоткових доходів і витрат, пов'язаних із залученням ресурсів	2,67	2,91	2,45
3	Коефіцієнт процентних доходів від кредитних операцій	0,49	0,51	0,55
4	Чистий спред, %	13,95	12,01	9,05
5	Чиста процентна маржа, %	0,03	0,02	0,02

Джерело: розраховано авторами на основі [5].

Зокрема коефіцієнт дохідності кредитного портфеля у досліджуваному періоді зріс з 0,06 у 2023 р. до 0,12 у 2025 р., що свідчить про підвищення ефективності використання кредитних ресурсів і збільшення доходів від кредитних операцій. Одночасно спостерігалось зростання коефіцієнта частки процентних доходів від кредитних операцій з 0,49 до 0,55, що підтверджує посилення ролі кредитування у формуванні загальних процентних доходів банку. Таким чином, кредитна діяльність залишалася ключовим джерелом прибутковості АТ «Ощадбанк».

Позитивною тенденцією є стабільне перевищення процентних доходів над процентними витратами. У 2023 р. коефіцієнт їх співвідношення становив 2,67, у 2024 р. зріс до 2,91, а у 2025 р. знизився до 2,45, проте залишався на достатньо високому рівні. Це свідчить про ефективне управління ресурсною базою та забезпечення прибутковості активних операцій.

Водночас у періоді дослідження спостерігалось скорочення чистого спреда з 13,95% до 9,05%, що може бути зумовлено зростанням вартості ресурсів і змінами ринкової кон'юнктури. Попри це, чиста процентна маржа залишалася позитивною (0,02–0,03%), що підтверджує прибутковість кредитних операцій банку. Загалом результати аналізу свідчать про достатній рівень ефективності управління кредитним портфелем АТ «Ощадбанк».

Отже, у 2023-2025 рр. кредитний портфель АТ «Ощадбанк» характеризувався належною якістю, диверсифікацією та поступовим підвищенням ефективності управління кредитними ресурсами. Банк забезпечував зростання обсягів кредитування, підтримував позитивні показники дохідності та зберігав прибутковість кредитних операцій. До позитивних тенденцій належать збільшення частки середньо- та довгострокових кредитів, активізація інвестиційного фінансування, скорочення обсягів непрацюючих активів і вдосконалення роботи з проблемною заборгованістю. Незважаючи на вплив

макроекономічних ризиків, банк демонстрував здатність підтримувати кредитну стійкість, ефективно управляти ризиками та забезпечувати збалансовану структуру кредитного портфеля.

Висновки. Результати дослідження показали, що кредитна діяльність залишається одним із ключових напрямів функціонування АТ «Ощадбанк», водночас її розвиток відбувається із дотриманням поміркованого підходу до прийняття кредитних ризиків. Найбільшу частку портфеля традиційно формували кредити фізичним особам, що свідчить про активний розвиток сегмента роздрібного кредитування.

Аналіз структури кредитного портфеля засвідчив його диверсифікацію за галузями економіки, зокрема значні обсяги кредитування припадали на енергетику, аграрний сектор, промисловість і торгівлю. Водночас спостерігалися окремі диспропорції, зокрема скорочення кредитування будівництва та нерухомості, що пов'язано з підвищеними ризиками в цій сфері.

Банку доцільно й надалі підтримувати диверсифіковану структуру кредитного портфеля, не допускаючи надмірної концентрації ризиків в окремих галузях або категоріях позичальників. Особливу увагу варто приділити розвитку кредитування енергетики, агропромислового комплексу, машинобудування та інших секторів, що мають стратегічне значення для відновлення економіки України. Водночас розширення кредитування таких секторів повинно супроводжуватися поглибленою оцінкою галузевих ризиків та платоспроможності позичальників.

Дослідження якості кредитного портфеля засвідчило наявність проблемної заборгованості, значна частина якої сформувалася під впливом воєнних та економічних факторів. Однак, банк активно здійснював заходи з реструктуризації кредитів, управління NPL та реалізації непрофільних активів, що позитивно вплинуло на структуру портфеля та зменшення ризиків.

Аналіз дохідності кредитного портфеля підтвердив його високу ефективність: зростання ключових показників прибутковості свідчить про посилення ролі кредитних операцій у формуванні фінансового результату банку. Незважаючи на певне скорочення маржинальності, кредитна діяльність залишалася прибутковою та стабільною.

Таким чином, АТ «Ощадбанк» у досліджуваному періоді забезпечував збалансоване управління кредитним портфелем, поєднуючи зростання обсягів кредитування з контролем ризиків і підвищенням якості активів. Це свідчить про достатній рівень ефективності кредитної політики банку та її адаптацію до умов макроекономічної нестабільності.

Запропонований у цій статті підхід до структурно-динамічного аналізу кредитного портфеля АТ «Ощадбанк», може бути застосований іншими банками та кредитними установами для оцінювання концентрації кредитних ризиків, визначення перспективних сегментів кредитування та контролю співвідношення між дохідністю і ризиковістю. Особливо актуальним є поєднання аналізу структури портфеля з оцінкою NPL, строкової та валютної структури, а також показників прибутковості.

Іншим банкам доцільно врахувати позитивний досвід АТ «Ощадбанк» щодо розвитку довгострокового та інвестиційного кредитування, диверсифікації портфеля, підтримки стратегічних секторів економіки та системного врегулювання проблемної заборгованості. Результати діяльності банку підтверджують, що розширення кредитування

може поєднуватися зі зниженням NPL за умови належної системи ризик-менеджменту. Офіційні результати банку за 2025 рік також засвідчують одночасне зростання кредитування та прибутковості.

З огляду на отримані результати, банкам і кредитним установам рекомендовано: удосконалювати системи раннього виявлення проблемних кредитів; посилювати галузеву та портфельну диверсифікацію; розвивати середньо- та довгострокове кредитування економічно обґрунтованих інвестиційних проєктів; контролювати валютну та строкову структуру портфеля; застосовувати цифрові інструменти й аналітичні моделі для оцінювання кредитоспроможності та прогнозування NPL. Такий підхід сприятиме підвищенню якості кредитних активів, фінансової стійкості та здатності банків підтримувати кредитування економіки навіть за умов високої невизначеності.

Декларація про конфлікт інтересів

Автори заявляють про відсутність потенційного конфлікту інтересів щодо дослідження, авторства та/або публікації цієї статті.

Таксономія внесків авторів

Юлія Нікольчук: концептуалізація, методологія, дослідження, ведення, написання – рецензування та редагування; **Анастасія Ягодзінська:** перевірка, формальний аналіз, дослідження, візуалізація, написання – початковий проєкт.

4 Список використаних джерел

1. Андрос С. В. Банківське кредитування як важливий інструмент забезпечення фінансової стійкості підприємств агропромислового виробництва в умовах повоєнного відновлення економіки. *Економіка: реалії часу*. 2025. № 3(79). С. 18–29. <https://doi.org/10.15276/ETR.03.2025.2>
2. Дзюблюк О. Проблеми активізації банківського кредитування реального сектору економіки в умовах воєнного стану. *Вісник Економіки*. 2023. № 3. С. 8–25. <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.008>
3. Корпоративне кредитування в Україні зросло на 22 % за рік. Ukrinform. 2024. URL: <https://www.ukrinform.net/rubric-economy/3934384-corporate-lending-in-ukraine-grows-22-over-past-year-nbu.html> (дата звернення 09.06.2026)
4. Макаренко Ю. П., Самойлова Д. О. Теоретичні аспекти управління кредитним портфелем банківської установи. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 87–91. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.6.87>
5. Офіційний сайт АТ «Ощадбанк». URL: <https://www.oschadbank.ua> (дата звернення 09.06.2026)
6. Програма «Доступні кредити 5–7–9 %». Кабінет Міністрів України. 2025. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/dostupni-kredyty-5-7-9-za-mynulyi-tyzhden-pidpryiemtsi-oformyly-965-novykhkredytiv-na-sumu-ponad-3-mlrd-hrn> (дата звернення 09.06.2026)
7. Сидорович О. Банківське кредитування як чинник фінансової стабільності банківського сектору України та економічної безпеки держави. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 2. С. 632–642. <https://doi.org/10.35774/econa2025.02.632>
8. Шалигіна І. Кредитний портфель українських банків під час війни: ефективне формування та мінімізація ризиків. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 2(49). С. 186–194. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-29>
9. Naili M., Lahrchi Y. The determinants of banks' credit risk: Review of the literature and future research agenda. *International Journal of Finance & Economics*. 2020. Vol. 27, Issue 1. pp. 334–360. <https://doi.org/10.1002/ijfe.2156>

10. Naili M., Lahrichi Y. Banks' credit risk, systematic determinants and specific factors: recent evidence from emerging markets. *Heliyon*. 2022. Vol. 8, Issue 2. e08960. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e08960>
11. Kedia P., Mishra L. Credit risk management: a systematic literature review and bibliometric analysis. *Journal of Credit Risk*. 2024. Vol. 20, No. 1. pp. 51–76. <https://doi.org/10.21314/JCR.2024.002>
12. Amato A., Osterrieder J. R., Machado M. R. How can artificial intelligence help customer intelligence for credit portfolio management? A systematic literature review. *International Journal of Information Management Data Insights*. 2024. Vol. 4, Issue 2. Article 100234. <https://doi.org/10.1016/j.jjime.2024.100234>
13. Парвін М., Іслам М., Вдовенко Л. Вплив непрацюючих кредитів на зростання банківського сектора в Бангладеш. *Облік і фінанси*. 2023. № 1(99). С. 79–90. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-1\(99\)-79-90](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-1(99)-79-90)

4 References

1. Andros, S. V. (2025). Bank lending as an important tool for ensuring the financial stability of agricultural enterprises in the context of post-war economic recovery. *Economy: Time Realities*, 3(79), 18–29. <https://doi.org/10.15276/ETR.03.2025.2> [in Ukrainian]
2. Dziubliuk, O. (2023). Problems of activating bank lending to the real sector of the economy under martial law. *Herald of Economics*, 3, 8–25. <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.008> [in Ukrainian]
3. Ukrinform. (2024). Corporate lending in Ukraine grows by 22% over the past year. Retrieved from: <https://www.ukrinform.net/rubric-economy/3934384-corporate-lending-in-ukraine-grows-22-over-past-year-nbu.html> [in Ukrainian]
4. Makarenko, Yu. P., & Samoilova, D. O. (2020). Theoretical aspects of bank credit portfolio management. *Economy and State*, 6, 87–91. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.6.87> [in Ukrainian]
5. JSC “Oschadbank”. (2026). Official website. Retrieved from: <https://www.oschadbank.ua/en>
6. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025). Affordable Loans 5–7–9% programme. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/news/dostupni-kredyty-5-7-9-za-mynulyi-tyzhden-pidpriemtsi-oformyly-965-novykhkredytiv-na-sumu-ponad-3-mlrd-hrn> [in Ukrainian]
7. Sydorovych, O. (2025). Bank lending as a factor of financial stability of the banking sector of Ukraine and economic security of the state. *Economic Analysis*, 35(2), 632–642. <https://doi.org/10.35774/econ2025.02.632> [in Ukrainian]
8. Shalyhina, I. (2024). Bank loan portfolio of Ukrainian banks during the war: effective formation and risk minimization. *Sustainable Development of Economy*, 2(49), 186–194. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-29> [in Ukrainian]
9. Naili, M., & Lahrichi, Y. (2020). The determinants of banks' credit risk: Review of the literature and future research agenda. *International Journal of Finance & Economics*, 27(1), 334–360. <https://doi.org/10.1002/ijfe.2156>
10. Naili, M., & Lahrichi, Y. (2022). Banks' credit risk, systematic determinants and specific factors: recent evidence from emerging markets. *Heliyon*, 8(2), e08960. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e08960>
11. Kedia, P., & Mishra, L. (2024). Credit risk management: a systematic literature review and bibliometric analysis. *Journal of Credit Risk*, 20(1), 51–76. <https://doi.org/10.21314/JCR.2024.002>
12. Amato, A., Osterrieder, J. R., & Machado, M. R. (2024). How can artificial intelligence help customer intelligence for credit portfolio management? A systematic literature review. *International Journal of Information Management Data Insights*, 4(2), 100234. <https://doi.org/10.1016/j.jjime.2024.100234>
13. Parvin, M., Islam, M., & Vdovenko, L. (2023). Impact of Non-Performing Loans on the Growth of the Banking Sector in Bangladesh. *Oblik i finansy*, 1(99), 79–90. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-1\(99\)-79-90](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-1(99)-79-90)